Dosarul nr.4-584/2022
4-22131341-09-4-07092022

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

22 iunie 2023 mun.Bălţi

Judecătoria Bălţi (sediul Central)
Instanța în componenţă
Preşedintele şedinţei, judecătorul Marcel POPESCU
Grefieri Cătălina RÎȘNIC, Anna ODAINIC
Cu participarea:
agentului constatator Igor DAMIAN
contravenientului Nicolai CAZAC
În lipsa:
avocatului Alexandru BULAT

examinînd în şedinţa de judecată publică, cauza contravențională de învinuire a lui Cazac Nicolai născut la ***** domiciliat în mun.Bălți ***** cod numeric personal: ***** în comiterea contravenției prevăzute de art. 179 Cod contravenţional,

asupra materialelor şi probelor prezentate, instanţa de judecată,

C O N S T A T Ă :

1. La 06.09.2022 agentul constatator din cadrul DGAU și RF a întocmit în privința lui Cazac Nicolai procesul-verbal cu privire la contravenție seria AB nr.000498 pentru faptul că la 06 septembrie 2022 s-a constatat că în luna iulie 2022 a început lucrările de construcție montaj a unei clădiri din blocuri de fortan cu dimensiunile de 24m lungimea și 17,40m lățimea în mun.Bălți str.Komarov 39 lucrările au fost executatre în lipsa autorizației de construire, prin ce s-a încălcat art.22 alin.(1) lit.b) Legea nr. 721 din 02.02.1996 cu privire la calitatea în construcții.

2. La 07.09.2022, în temeiul art. 395 Cod contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenție din 06.09.2023 întocmit în privința lui Cazac Nicolai în baza art. 179 Cod contravențional a fost expediat pentru examinare în instanța de judecată, conform competenței.

3. În şedinţa de judecată reprezentantul agentului constatator a pledat pentru tragerea la răspundere contravențională a lui Cazac Nicolai și aplicarea unei sancțiuni sub formă de amendă minimă, cu aplicarea prevederilor art.439^6 Cod contravențional.

4. În şedinţa de judecată, contravenientul Cazac Nicolai a declarat faptul că terenul unde a executat construcția dată îi aparține cu drept de proprietate. S-a adresat la primărie pentru a primi actele necesare pentru construcția pavilionului comercial, a prezentat actele solicitate pentru eliberarea autorizației de construcție, ulterior la 21.07.2022 a primit răspuns menționîndu-

se faptul că actele sale nu au fost validate cu arhitectorul șef și autorițiația nu i-a fost eliberată. A mai declarat contravenientul faptul că s-a conformat prevederilor legale, art.12 alin.(6). După depunerea cererii de eliberare a autorizației, în termen de 30 de zile a început construcția, dar totuși nu a primit răspuns răspuns de la primărie. Răspunsul negativ de la primărie l-a recepționat la 20-25 august, și a stopat procesul de construcție. Suplimentar, contravenientul a menționat faptul că a primit certificatul de urbanism pentru construcția pavilionului comercial. Pavilionul comercial este o încăpere, în certificatul de urbanism nu este menționat din ce material sunt obligați să construiască. Totodată, la 10.06.2022 contravenientul a menționat faptul că a depus cerere pentru eliberarea autorizației de construire, răspunsul l-a primit la 20.08.2022. La Direcția Arhitectură și Urbanism contravenintul nu s-a adresat, nu cunoaște unde trebuie să se adreseze, nu execută lucrări de construcție pentru a cunoaște procedura, persoana responsabilă de la Ghișeul unic i-a comunicat să aștepte.

5. Avocatul contravenientului, Alexandru Bulat, prin cerere a menționat faptul că construcția a fost efectuată în conformitate cu normele legale și corespunde planului arhitectural întocmit de către specialiștii din domeniu, solicitîmd examinarea cauzei date în lipsa sa.

6. Audiind opiniile participanţilor la proces, studiind materialele prezentate, instanţa de judecată reține următoarele:

În conformitate cu art. 7 din Codul contravențional, persoana poate fi sancționată numai pentru contravenția în a cărei privință este dovedită vinovăția sa, cu respectarea normelor prezentului cod.

Totodată, potrivit prevederilor art. 381 alin. (4) din Codul contravențional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională are obligaţia de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă şi obiectivă a circumstanţelor cauzei de a evidenţia atât circumstanţele care dovedesc vinovăţia persoanei, cât şi cele care dezvinovăţesc persoana în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, precum şi circumstanţele atenuante sau agravante.

În sensul prevederilor art. 395 alin. (1) pct. 1) lit. d) și alin. (2) Cod contravențional, instanţa judecă toate cazurile cu privire la contravenţii, cu excepţia celor atribuite de prezentul cod competenţei unor alte organe, precum şi cauzele contravenţionale în care agentul constatator, procurorul propun aplicarea unei măsuri de siguranţă dintre cele care urmează: - expulzarea; - demolarea construcţiei neautorizate şi defrişarea arborilor şi arbuştilor; - confiscarea specială; – ridicarea provizorie a permisului de conducere a mijloacelor de transport. Instanţa de judecată este competentă să aplice măsuri de siguranţă şi amendă judiciară.

În conformitate cu prevederile art. 408^2 alin. (1) și (3) Cod contravențional, contravenţiile prevăzute la art.55^3, 84, 93, 94, 159, 160, 177, 180^1, art.273 pct.1), 2), 4), 6), 10)–13), art.278–281, art.283 alin.(1), art.283^1, art.344, 358 şi 358^1 se constată şi se examinează de către Agenţia pentru Supraveghere Tehnică. Sînt în drept să constate contravenţii, să încheie procese-verbale şi să aplice sancţiuni şeful şi şeful adjunct al Agenţiei pentru Supraveghere Tehnică, de asemenea şefii şi şefii adjuncţi ai direcţiilor cu funcţii de control, inspectorii principali, inspectorii superiori şi inspectorii din cadrul Agenţiei.

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face *parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.*

Instanța conchide că, persoana sancţionată are dreptul la un proces echitabil, în cadrul căruia să utilizeze orice mijloc de probă și să invoce orice argumente pentru dovedirea împrejurării că situaţia de fapt din procesul-verbal cu privire la contravenţie nu corespunde modului de desfășurare al evenimentelor, iar sarcina instanţei de judecată este de a respecta proporţionalitatea dintre scopul urmărit de autorităţile statului de a nu rămâne nesancţionate acţiunile antisociale prin impunerea unor condiţii imposibil de îndeplinit și respectarea dreptului la apărare al persoanei sancţionate contravenţional.

În legislația moldovenească, ca și în cea a altor state europene *(spre exemplu, România, Germania, Republica Cehă si Slovacia),* contravențiile au fost scoase de sub incidența legii penale și supuse unui regim administrativ. Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală.

Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului. (Zilibergerg împotriva Moldovei (§ 35, din 01 februarie 2005), Angel împotriva României (§ 52, din 04 octombrie 2007) sau Ozturk împotriva Germaniei (din 21 februarie 1994).

7. Instanța de judecată reiterează, că din materialele cauzei se constată, că la 06.09.2022 reprezentantul agentului constatator din cadrul Direcției Arhitectură și Urbanism a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție seria AST nr.00498 în privința lui Cazac Nicolai în temeiul art.179 Cod contravențional pentru faptul că la data de 06 septembrie 2022 s-a constatat că, Cazac Nicolai în luna iulie 2022 a început lucrările de construcție montaj a unei clădiri din blocuri de fortan cu dimensiunile de 24m lungimea și 17,40m lățimea pe str. Vladimir Komarov 39 mun.Bălți lucrările au fost executate în lipsa autorizației de construire, prin ce s-a încălcat art.22 alin.(1) lit.b) Legea nr. 721 din 02.02.1996 cu privire la calitatea în construcții.

8. La caz sunt relevante prevederile art. 442 alin. (1) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Instanța de judecată indică, că persoana în privința căreia a fost porni procesul contravențional are dreptul la un proces echitabil, în cadrul căruia să utilizeze orice mijloc de probă şi să invoce orice argumente pentru dovedirea împrejurării că situaţia de fapt din procesul-verbal cu privire la contravenţie nu corespunde modului de desfăşurare al evenimentelor, iar sarcina instanţei de judecată este de a respecta proporţionalitatea dintre scopul urmărit de autorităţile statului de a nu rămâne nesancţionate acţiunile antisociale prin impunerea unor condiţii imposibil de îndeplinit şi respectarea dreptului la apărare al persoanei sancţionate contravenţional.

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenţională desfăşurată în faţa instanţei de judecată revine în primul rând organului constatator şi, în condiţiile în care acesta face dovada vinovăţiei, petentul urmează să-şi probeze nevinovăţia.

În asemenea situaţie, întru respectarea garanţiilor sus indicate, instanţa de judecată va verifica legalitatea şi temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie întocmit în privința lui Cazac Nicolai la 06.09.2022 în baza art. 179 Cod contravențional.

Sub aspectul legalităţii procesului-verbal, instanţa de judecată reține că motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părţi, cât și din oficiu de către instanţă, pentru asigurarea respectării principiilor legalităţii și dreptăţii, stabilite expres de articolele 5 și 7 din Codul contravenţional. Legea contravenţională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenţie în forma ad validitatem, pentru încheierea sa valabilă în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmit.

În acest context, la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, respectarea exigenţelor legale prevăzute de art. 443 din Codul contravenţional îi este impusă agentului constatator, date fiind dispoziţiile art. 445 din Codul contravenţional.

Astfel, instanţa de judecată relevă faptul, că conform prevederilor art. 445 alin. (1) din Codul contravenţional, *neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind* numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice - lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvârşite şi a *datei comiterii acesteia*, a semnăturii 6 agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.

În această ordine de idei instanța de judecată reține că, în orice societate democratică, protecţia persoanei este una din atribuţiile de bază ale statului. În exercitarea acestei atribuţii, statul a instituit norme procesual penale şi contravenţionale, concentrate în Codul de procedură penală şi Codul contravenţional, care au drept scop, pe de o parte, să protejeze persoana, societatea şi statul de infracţiuni/contravenţii, astfel încât persoana care a săvârşit o infracţiune/contravenţie să fie pedepsită potrivit vinovăţiei sale şi, pe de altă parte, să protejeze persoana şi societatea de actele ilegale ale persoanelor cu funcţii de răspundere, comise în activitatea de cercetare a infracţiunilor/contravenţiilor presupuse sau săvârşite, pentru ca nici o persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală/contravenţională.

Prin normele Codului contravenţional legislatorul naţional a urmărit instituirea unui echilibru echitabil între aceste două mari sarcini ale procesului contravenţional, pentru stabilirea adevărului și exercitarea unei justiţii veritabile.

9. În asemenea situație, întru respectarea garanțiilor sus indicate, instanţa de judecată va verifica legalitatea și temeinicia procesului-verbal cu privire la contravenţie seria AST nr.00498 din 06.09.2022.

Sub aspectul legalităţii procesului-verbal instanţa de judecată constată că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părţi, cât și din oficiu de către instanţă pentru asigurarea respectării principiilor legalităţii și al dreptăţii, stabilite expres de articolele 5 și 7 din Codul contravenţional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului-verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma *„ad validitatem”*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice pentru care a fost întocmit.

Totodată instanța reține că, potrivit alin. (1) art. 442 Cod contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

În conformitate cu prevederile art.443 alin.(1) lit.c) Cod contravențional, procesul-verbal cu privire la contravenţie va cuprinde numele, prenumele, domiciliul, ocupaţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional, datele din buletinul lui de identitate sau, după caz, din alt act care stabileşte identitatea persoanei, iar în cazul persoanei juridice, denumirea, sediul, codul ei fiscal, datele persoanei fizice care o reprezintă.

În acest context, respectarea exigenţelor legale prevăzute de art. 443 din Codul contravenţional este obligatorie pentru agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie, prin prisma art. 445 alin. (1) din Codul contravenţional.

Prin urmare, analizând porcesul-verbal cu privire la contravenție sub aspectul legalităţii sale, instanţa va cerceta dacă în cauză sunt întrunite cerinţele de formă ale procesului-verbal cu privire la contravenţie, așa cum sunt impuse acestea de dispoziţiile art. 443 din Codul contravenţional referitoare la menţiunile obligatorii, care trebuie prevăzute sub sancţiunea nulităţii.

Instanţa de judecată, studiind originalul procesului-verbal, seria AST nr.00498 din 06.09.2022 a stabilit că în procesul-verbal cu privire la contravenţie din 06.09.2022 nu este menționat

data comiterii faptei, iar potrivit prevederilor art.445 alin.(1) Cod contravențional, *neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind* numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvîrşite şi a ***datei comiterii acesteia***, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna dacă procesul-verbal a fost întocmit în prezenţa unui martor, ***atrage nulitatea absolută a procesului-verbal***.

Astfel, instanța de judecată remarcă faptul că în procesul-verbal cu privire la contravenție din 06.09.2022 este menționat la rubrica timpul comiterii ,,iulie 2022”, însă potrivit informației date instanța de judecată nu poate aprecia care este data concretă de începere și care este data concretă de finisare a lucrărilor de construcție, or potrivit declarațiilor contravenientului și mențiunilor din procesul-verbal cu privire la contravenție se constată informații contradictorii.

Mai mult decît atît, instanța de judecată remarcă faptul că prevederile art.179 Cod contravențional a fost modificate prin Legea nr.102 din 14.04.2022 și au intrat în vigoare la 20.07.2022.

Prin urmare, instanța de judecată este în imposibilitate de a determina legea aplicabilă speței care a existat pînă la modificarea din 20.07.2022 sau după modificarea din 20.07.2022, or în procesul-verbal cu privire la contravenție nu este indicată concret data comiterii contravenției, făcându-se referire doar la la luna iulie 2022.

În concluzie, instanța de judecată conchide, că întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit cu încălcarea cerinţelor prevederilor art. 445 din Codul contravenţional, prin neindicarea de către agentul constatator a datei comiterii faptei imputate.

Nici perioada comiterii faptei nu este indicată în procesul-verbal cu privire la contravenție, or nu este indicată data începerii și nici data finisării ei.

În situația dată instanța reține că, în conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) Cod contravenţional, neconsemnarea în procesul-verbal cu privire la contravenţie a menţiunilor privind numele, prenumele şi funcţia agentului constatator, numele, prenumele, data (ziua, luna, anul) întocmirii procesului-verbal, seria şi numărul actului de identitate şi numărul de identificare personal (IDNP) sau datele de identificare din buletinul de identitate provizoriu ale făptuitorului care renunţă la numărul de identificare personal şi la evidenţa automatizată în Registrul de stat al populaţiei, iar în cazul persoanei juridice – lipsa denumirii şi a sediului acesteia, a circumstanţelor comiterii şi încadrării juridice a faptei contravenţionale săvîrşite şi a *datei comiterii acesteia*, a semnăturii agentului constatator sau a martorului asistent, în cazul refuzului contravenientului de a semna, atrage nulitatea absolută a procesului-verbal.

10. În conformitate cu art. 461 din Codul contravenţional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute de articolele 441 și 445, instanţa încetează procesul contravenţional.

În același context instanța de judecată notează și faptul că, jurisprudenţa Curţii Europene evidenţiază concluzia că, încălcările de lege comise în cadrul procesului de judecată nu trebuie reparate în detrimentul persoanei atrase la răspundere contravențională.

Respectiv, statul este cel care trebuie să-şi asume erorile admise de Parchet (agentul constatator) sau de o instanţă de judecată şi aceste erori nu trebuie reparate în detrimentul persoanei vizate în procedura în cauză (cauza Stefan vs. Romania, hotărîrea din 06.04.2010).

În această ordine de idei, instanţa de judecată atestă încălcarea prevederilor art. 445 alin. (1) Cod contravenţional de către agentul constatator la încheierea procesului-verbal seria AST nr.00498 din 06.09.2022.

Astfel, instanța de judecată va declara nul procesului-verbal cu privire la contravenţie nominalizat.

11. În conformitate cu art. art. 443, 441, 445, 460, 461 Cod contravențional instanţa de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se declară nul procesul-verbal cu privire la contravenție seria AST nr.00498 din 06.09.2022, întocmit în privința lui Cazac Nicolai, în baza art. 179 alin.(1) Cod contravențional, cu încetarea procesului contravențional.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Bălţi în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Bălţi (sediul central).

Preşedintele şedinţei,
judecător: **Marcel POPESCU**